

Sesijas dokuments

A9-0030/2021

3.3.2021

ZIŅOJUMS

par jūras atkritumu ietekmi uz zveju
(2019/2160(INI))

Zivsaimniecības komiteja

Referente: *Catherine Chabaud*

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
PASKAIDROJUMS	19
INFORMĀCIJA PAR PIENĒMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ	23
ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA.....	24

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

par jūras atkritumu ietekmi uz zveju (2019/2160(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu "Eiropas zaļais kurss" (COM(2019)0640),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 11. marta paziņojumu "Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns. Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu" (COM(2020)0098),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumu "ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu" (COM(2020)0380),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumu "Stratēģija "No lauka līdz galdam". Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā" (COM(2020)0381),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 23. marta ziņojumu par Komisijas paziņojuma "Stiprāka un atjaunota stratēģiskā partnerība ar ES tālākajiem reģioniem" īstenošanu (COM(2020)0104),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 191. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvu 2004/35/EK par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atļūdzināšanu¹ (Direktīva par atbildību vides jomā jeb DAVJ),
- ņemot vērā 1991. gada 21. maija Padomes Direktīvu 91/271/EEK par komunālo notekūdeņu attīrīšanu²,
- ņemot vērā Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvu 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību³,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīvu 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā⁴,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Direktīvu 2008/56/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā⁵ (Jūras stratēģijas pamatdirektīva),

¹ OV L 143, 30.4.2004., 56. lpp.

² OV L 135, 30.5.1991., 40. lpp.

³ OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.

⁴ OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.

⁵ OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.

- ņemot vērā Padomes 2009. gada 20. novembra Regulu (EK) Nr. 1224/2009, ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem⁶ (Zivsaimniecības kontroles regula),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīvu 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību⁷,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulu (ES) Nr. 1380/2013 par kopējo zivsaimniecības politiku⁸,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regulu (ES) Nr. 508/2014 par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu⁹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 23. jūlija Direktīvu 2014/89/ES, ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas satvaru (Jūras telpiskās plānošanas direktīva)¹⁰,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 29. aprīļa Direktīvu (ES) 2015/720, ar ko groza Direktīvu 94/62/EK attiecībā uz vieglās plastmasas iepirkumu maišņu patēriņa samazināšanu¹¹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīvu (ES) 2018/850, ar ko groza Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem¹²,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīvu (ES) 2018/851, ar ko groza Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem¹³,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīvu (ES) 2018/852, ar ko groza Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu¹⁴,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Direktīvu (ES) 2019/883 par ostas atkritumu pieņemšanas iekārtām kuģu atkritumu nodošanai¹⁵,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 5. jūnija Direktīvu (ES) 2019/904 par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu¹⁶,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un tās ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), jo īpaši 14. IAM, kas paredz saglabāt un ilgtspējīgi izmantot okeānus, jūras un to resursus, lai nodrošinātu ilgtspējīgu

⁶ OV L 343, 22.12.2009., 1. lpp.

⁷ OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.

⁸ OV L 354, 28.12.2013., 22. lpp.

⁹ OV L 149, 20.5.2014., 1. lpp.

¹⁰ OV L 257, 28.8.2014., 135. lpp.

¹¹ OV L 115, 6.5.2015., 11. lpp.

¹² OV L 150, 14.6.2018., 100. lpp.

¹³ OV L 150, 14.6.2018., 109. lpp.

¹⁴ OV L 150, 14.6.2018., 141. lpp.

¹⁵ OV L 151, 7.6.2019., 116. lpp.

¹⁶ OV L 155, 12.6.2019., 1. lpp.

attīstību;

- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programmas (*UNEP*) 2005. gada ziņojumu "Jūras atkritumi — analītisks pārskats",
- ņemot vērā Starptautiskās Jūrniecības organizācijas (*SJO*) 1973. gadā pieņemto Starptautisko konvenciju par piesārņojuma novēršanu no kuģiem (*MARPOL* konvenciju), tostarp tās V pielikumu, kas stājās spēkā 1988. gada 31. decembrī,
- ņemot vērā Eiropas Vides aģentūras 2020. gada oktobra ziņojumu "Dabas stāvoklis ES — saskaņā ar dabas aizsardzības direktīvām 2013.–2018. gadā sniegto ziņojumu rezultāti",
- ņemot vērā ES *Interreg* programmas Atlantijas reģionam finansētā projekta "Jūras piedrazojuma novēršana Atlantijas reģionā" ("*CleanAtlantic*") rezultātus,
- ņemot vērā ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas Brīvprātīgās pamatnostādnes zvejas rīku marķēšanai, kuras Zivsaimniecības komiteja pieņēma 2018. gada jūlijā,
- ņemot vērā *SJO* rīcības plānu par kuģu radīta plastmasas piedrazojuma jūrā novēršanu,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 19. novembra secinājumus par okeāniem un jūrām saistībā ar starptautiska nolīguma izstrādi attiecībā uz piesārņojumu ar plastmasu,
- ņemot vērā Konvenciju par Vidusjūras reģiona jūras vides un piekrastes aizsardzību (Barselonas konvencija), Konvenciju par Melnās jūras aizsardzību pret piesārņojumu (Bukarestes konvencija), Konvenciju par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību (Helsinku konvencija) un Konvenciju par jūras vides aizsardzību Atlantijas okeāna Ziemeļaustrumu daļā (*OSPAR* konvencija),
- ņemot vērā Vidusjūras reģiona jūras piedrazojuma apsaimniekošanas plānu,
- ņemot vērā ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*), tai pievienoto Kioto protokolu un Parīzes nolīgumu,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par bioloģisko daudzveidību (*KBD*),
- ņemot vērā ANO Jūras tiesību konvenciju (*UNCLOS*), kuru ANO Ģenerālā asambleja pieņēma 1973. gada 16. novembrī,
- ņemot vērā 2019. gada 31. maija globālo novērtējuma ziņojumu par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem, kuru publicējusi Starpvaldību zinātnes un politikas platforma bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (*IPBES*),
- ņemot vērā 2020. gada 28. septembra ministru deklarāciju "Baltijas jūras valstu vides, jūras ekonomikas, lauksaimniecības un zivsaimniecības ministru un vides, okeānu un zivsaimniecības komisāra deklarācija",
- ņemot vērā ziņojumu "*Mission "Starfish 2030": Restore our Ocean and Waters"*

("Misija "Jūras zvaigzne 2030": atjaunot mūsu okeānu un ūdeņus"), ko Komisijas Veselīgu okeānu, jūru un piekrastes un iekšzemes ūdeņu misijas padome publicēja 2020. gada 22. septembrī,

- ņemot vērā Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) īpašo ziņojumu "Globālā sasilšana 1,5°C robežās", tās piekto novērtējuma ziņojumu (*AR5*) un kopsavilkuma ziņojumu, īpašo ziņojumu par klimata pārmaiņām un zemi un īpašo ziņojumu par okeānu un kriosfēru mainīgā klimatā,
 - ņemot vērā ANO 1972. gada Konvenciju par atkritumu un citu materiālu izgāšanas radītā jūras piesārņojuma nepieļaušanu,
 - ņemot vērā 2017. gada 26. oktobra rezolūciju par Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvas 2004/35/EK par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atlīdzināšanu piemērošanu¹⁷,
 - ņemot vērā 2018. gada 13. septembra rezolūciju par Eiropas stratēģiju attiecībā uz plastmasu apertes ekonomikā¹⁸,
 - ņemot vērā 2019. gada 4. aprīļa normatīvo rezolūciju par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 508/2014 (COM(2018)0390 – C8-0270/2018 – 2018/0210(COD))¹⁹,
 - ņemot vērā 2019. gada 28. novembra rezolūciju par ārkārtas situāciju klimata un vides jomā²⁰,
 - ņemot vērā 2020. gada 15. janvāra rezolūciju par Eiropas zaļo kursu²¹,
 - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
 - ņemot vērā Zivsaimniecības komitejas ziņojumu (A9-0030/2021),
- A. tā kā jūras atkritumi, kas redzami pludmalēs, gar krasta līniju, piekrastes zonās un uz atklāto ūdenstilpju virsmas, ir tikai neliela daļa no daudz plašāka piesārņojuma gan vertikālajā ūdens slānī, gan jūras gultnē; tā kā lielākā daļa šo atkritumu (80 %) rodas no darbībām uz sauszemes, bet tos rada arī darbības jūrā, kur ir ievērojams pieaugums pārvadājumu ar lieliem kuģiem, kas nav zvejas kuģi;
- B. tā kā jūras atkritumi ir visi atkritumi, kas ar nodomu vai netīši nonākuši jūras vidē un ir atšķirami pēc lieluma (nanoatkritumi, mikroatkritumi un megaatkritumi) un iedabas (konteineri, apjomīgi atkritumi okeāna dibenā, plastmasa, zvejas rīki, pusnogrīmušu kuģu vraki, bīstami atkritumi, piemēram, sprāgstvielas un citas kara laika paliekas, tekstilšķiedras, mikroplastmasa utt.);

¹⁷ OV C 346, 27.9.2018., 184. lpp.

¹⁸ OV C 433, 23.12.2019., 136. lpp.

¹⁹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0343.

²⁰ Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0078.

²¹ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0005.

- C. tā kā 70 % jūras atkritumu, kas nonāk jūrā, galu galā nokļūst jūras gultnē, bet jūras virsējos slāņos peldošo atkritumu kopējā masa veido tikai 1 % no plastmasas, kas izmesta okeānā; tā kā jaunākie zinātniskie pētījumi liecina, ka piesārņojuma ar plastmasu apjoms okeānā tiek vērtēts pārāk zemu, un tā kā zināšanās par okeānu joprojām ir ievērojamas nepilnības; tā kā pētījumi par jūras atkritumu izplatību okeānā ir būtiski, lai labāk izprastu jūras piesārņojuma apmēru;
- D. tā kā pasaules okeāns ir vienlaidu ūdens objekts, kurš, esot labā vides stāvoklī, ir noturīgs un spēj nodrošināt nepārtrauktus ekosistēmu pakalpojumus, piemēram, absorbēt oglekļa dioksīdu un izdalīt skābekli, un jebkuras pārmaiņas jūras un piekrastes ekosistēmās varētu mazināt tā klimata regulatora nozīmi; tā kā jūras atkritumi apdraud zvejniecības nozares nākotni kopumā, jo tikai tīra, veselīga, produktīva un bioloģiski daudzveidīga piekrastes un jūras vide var apmierināt cilvēku kopumā, tostarp zvejnieku, gliemju, vēžveidīgo un adatādaiņu vācēju un jo īpaši zvejniecības kopienu ilgtermiņa vajadzības;
- E. tā kā atkritumi jūrā ir globāla problēma, jo tiem nepastāv robežas un straumes un vējš to pārnēsā lielos attālumos visā pasaulē, ietekmējot teritorijas, kas atrodas tālu no atkritumu izcelsmes vietas, un nozares, kuras tos nav radījušas; tā kā visā pasaulē joprojām liels daudzums atkritumu tiek izgāzts tieši jūrā; tā kā ir jāizmanto visaptveroša pieeja jūras piesārņošanas apkarošanai, atbalstot rīcību jebkādā mērogā — no vietēja līdz starptautiskam;
- F. tā kā jūras un okeānu piesārņojumu, ko rada plastmasas atkritumi, jo īpaši mikroplastmasa, pastiprina meteoroloģiskas parādības, kas veicina mikroplastmasu izplatīšanos gaisā, ar lietu un sniegu, kā rezultātā tiek piesārņota vide, ko kādreiz uzskatīja par neskartu, piemēram, augsti kalni vai Antarktika, tostarp pat aiz Ziemeļu polārā loka;
- G. tā kā Vidusjūrā ik dienu nonāk 730 tonnas atkritumu; tā kā ik gadu Vidusjūrā nonāk 11 200 tonnu plastmasas, kas iepriekš nokļuvuši vidē, kā norādīts Pasaules Dabas fonda (*WWF*) 2019. gada jūnija ziņojumā; tā kā ik gadu Vidusjūrā nonāk plastmasas daudzums, kas līdzinās 66 000 atkritumu savākšanas mašīnu kravu; tā kā mikroplastmasas koncentrācija Vidusjūrā ir kļuvusi rekordaugsta — 1,25 miljoni daļiņu uz km²; tā kā aptuveni 90 % no visas Vidusjūrā peldošās plastmasas veido nelielas daļiņas, kas nozīmē, ka tur peld aptuveni 280 miljardi mikroplastmasas daļiņu; tā kā Vidusjūras gliemju, vēžveidīgo un adatādaiņu vidusmēra patērētāja gremošanas traktā ik gadu nonāk vidēji 11 000 plastmasas daļiņu; tā kā Vidusjūra tāpēc ir viena no visvairāk piesārņotajām jūrām pasaulē;
- H. tā kā labākais veids, kā samazināt plastmasas atkritumu daudzumu jūrā, ir samazināt un pārtraukt to ražošanu un tiekties materiālus un ražojumus pārstrādāt un izmantot atkārtoti;
- I. tā kā jūras atkritumiem ir virsma, kurai var pieķerties baktērijas un daudzi citi organismi, atvieglotot invazīvu sugu ieviešanos, kas var mainīt līdzsvaru jūras ekosistēmās, un tā kā uz jūras atkritumiem esošās baktērijas var nonākt jūras savvaļas dzīvnieku gremošanas traktā, ja tie notur atkritumus par barību;
- J. tā kā jūras atkritumiem ir nelabvēlīga morfoloģiska ietekme, jo īpaši salās;

- K. tā kā jūras atkritumi jo īpaši uzkrājas nelielās attālās salās un piekrastes zonās; tā kā tālākie reģioni un aizjūras zemes un teritorijas ir 80 % Eiropas jūras biodaudzveidības mājvieta; tā kā to ekonomika lielā mērā ir balstīta uz zvejniecību un tūrismu;
- L. tā kā jūras atkritumu izplatīšanās visā pasaulē ietekmē jaunattīstības trešās valstis, jo īpaši piekrastes kopienas, kas ir atkarīgas no zvejniecības un kam nav ne spēju, ne līdzekļu, lai efektīvi aizsargātu sevi;
- M. tā kā jūrā peldošo atkritumu problēma lielā mērā ir saistīta ar atkritumu sliktu apsaimniekošanu uz sauszemes, piemēram, to nonākšanu ūdenstecēs un upēs, notekūdeņu sliktu apsaimniekošanu, nelikumīgiem atklātiem atkritumu poligoniem un izgāztuvēm, kas atrodas tuvu ūdenstecēm, piedražošanu, kā arī ar nokrišņu tipa dabas parādībām, piemēram, vētrām un lietusgāzēm, un no ceļiem un ietvēm novākta sniega izgāšanu tieši jūrā;
- N. tā kā izklaidēts piesārņojums, piemēram, attīrīti vai neattīrīti notekūdeņi, kas var saturēt ķīmiskas vielas vai farmaceitiskus atkritumus, vai ūdens notece vai noplūde no pilsētvides vai lauksaimniecības vides, piemēram, slāpekļa un fosfora savienojumu tiešā novadīšana, barības vielu augstās koncentrācijas dēļ rada jūras videi eitrofikācijas apdraudējumu, kas var izraisīt skābekļa badu jūras gultnē, paātrinot "mirušo zonu" izplatīšanos, kuru skaits kopš 1950. gada ir palielinājies desmitkārt, izraisīt zilaļģu strauju vairošanos, veicināt zaļaļģu un sārtaļģu parādīšanos, kā arī jūras augu un dzīvnieku stiprāku kontamināciju;
- O. tā kā notekūdeņu tīklu sliktā apsaimniekošana pakļauj riskam akvakultūras ražotājus un austeru audzētājus, jo to produkcijas kvalitāti var apdraudēt vīrusu un baktēriju, piemēram, norovīrusu, klātbūtne, kā dēļ var piemērot pagaidu aizliegumus pārdot un izplatīt produkciju, ja tā vairs nav derīga patēriņam;
- P. tā kā Covid-19 krīze ir apliecinājusi, ka sliktā atkritumu apsaimniekošana uz sauszemes var īsā laikā izraisīt jaunus piesārņojuma uzplūdus jūrā, jo īpaši vienreizlietojamu izstrādājumu, piemēram, ķirurģisko masku un vienreizlietojamu cimdu, izmantošanas dēļ;
- Q. tā kā ievērojama daļa plastmasas un mikroplastmasas piesārņojuma jūrā rodas no sauszemes avotiem;
- R. tā kā plastmasas daudzumam jūrā ir arī būtiska ietekme uz zvejniecību, turklāt attiecībā uz mazapjoma zveju tā ir lielāka un ar smagākām finansiālām sekām;
- S. tā kā saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas (PVO) datiem vienumu skaita ziņā tabakas atkritumi ir visplašāk sastopamais atkritumu veids pasaulē; tā kā saskaņā ar ASV NVO "*Ocean Conservancy*" sniegto informāciju izsmēķi ir to desmit vienumu saraksta augšgalā, kuri visvairāk savākti starptautisku pludmales tīrīšanas operāciju laikā; tā kā izsmēķi noārdās 12 gadu laikā un satur gandrīz 4000 ķīmisku vielu; tā kā katrs cigarešu izsmēķis, kurš nonācis okeānā un upē, piesārņo 500 litru ūdens;
- T. tā kā jūras atkritumu klātbūtne nopietni apdraud jūras ekosistēmu noturību un produktivitāti, jo īpaši ietekmējot vistrauslākās ekosistēmas, kuras jau tagad saskaras ar daudziem kumulatīviem apdraudējumiem, piemēram, klimata pārmaiņām,

piesārņojumu, nelegālu, neregistrētu un neregulētu (NNN) zveju, pārzveju un pieaugošas intensitātes darbībām, piemēram, jūras transportu un tūrismu;

- U. tā kā pastiprinātais jūras ekosistēmu apdraudējums izraisa biodaudzveidības samazināšanos un bentisko organismu smakšanu, kā arī paaugstinātu slimības izplatīšanās risku jūras gultnē uzkrājušos patogēnu dēļ;
- V. tā kā, neraugoties uz to, ka ES pievērš aizvien vairāk uzmanības jūrā nozaudētu vai pamestu zvejas rīku problēmas risināšanai, vēl joprojām pamesti, nozaudēti vai citādi izmesti zvejas rīki mēnešiem vai pat gadiem ilgi — kā tā dēvētie "spoku tīkli" — rada apdraudējumu visiem jūras organismiem bez izšķirības, tostarp zivju krājumiem; tā kā NNN zveja ir atzīta par vienu no galvenajiem pamestu, nozaudētu vai citādi izmestu zvejas rīku avotiem;
- W. tā kā jūras atkritumi nopietni apdraud vairāku sugu jūras dzīvniekus, radot nožņaugšanās, nosmakšanas, norīšanas, ievainojuma un piesārņojuma risku, kā arī citu sugu dzīvniekus, piemēram, jūras putnus, kuru dažas sugas jau tagad ir apdraudētas vai pat kritiski apdraudētas;
- X. tā kā zvejnieki, tostarp mazapjoma zvejnieki, un akvakultūras produktu ražotāji visvairāk saskaras ar jūras atkritumu radīto ietekmi, jo tie nopietni apdraud viņu darbību, radot aizķeršanās risku, atkritumiem sapinoties zvejas rīkos, bojājot zvejas rīkus un liekot tos zaudēt, bloķējot kuģu dzinējus vai dzesēšanas sistēmas un apdraudot jūrnieku drošību uz kuģa, kā arī liekot veikt papildu darbu, lai iztīrītu zvejas rīkus, un tādējādi radot ievērojamus ekonomiskus zaudējumus;
- Y. tā kā zvejniecības nozarē jūras atkritumi vairāk ietekmē mazapjoma zveju, nevis rūpniecisko zveju, jo mazāki kuģi ir sliktāk aizsargāti pret atkritumu radītajiem dzenskrūvjū, dzinēju un zvejas rīku bojājumiem un lielāka jūras atkritumu koncentrācija ir seklos ūdeņos, kur pārsvarā notiek mazapjoma zveja; tā kā jūras atkritumi ietekmē arī nozvejas kvalitāti, jo atkritumu dēļ tā var būt piesārņota un nerealizējama, radot turpmākus finansiālus zaudējumus zvejniecības un akvakultūras uzņēmumiem;
- Z. tā kā zvejniecības nozare jau kādu laiku ir bijusi priekšgalā cīņā pret jūras atkritumu radīto piesārņojumu, un, lai gan tas ir tikai neliels ieguldījums šīs problēmas risināšanā globālā mērogā, zvejnieki un akvakultūras produktu ražotāji jau kādu laiku ir aktīvi rīkojušies, cenšoties panākt tīrāku jūras vidi;
- AA. tā kā jūras atkritumu ekonomiskā ietekme uz zivsaimniecību tiek vērtēta tādā apjomā, kas veido 1–5 % no nozares peļņas²²;
- AB. tā kā tikai 1,5 %²³ zvejas rīku tiek pārstrādāti un ir steidzami jānodrošina pienācīgs ekonomisks atbalsts visu zvejas rīku savākšanai, pārstrādei un labojamībai; tā kā nozare varētu gūt labumu no jaunām ekonomiskām iespējām, iesaistoties aprites ekonomikā, kuras pamatā ir inteliģentas koncepcijas, pētniecība un inovācija;
- AC. tā kā zvejnieki, kas zvejas laikā nejauši nozvejotus atkritumus atved atpakaļ uz krastu,

²² 'Lost fishing gear: a trap for our ocean' ("Nozaudētie zvejas rīki: lamatas mūsu okeānam"), Eiropas Komisija.

²³ 'Lost fishing gear: a trap for our ocean' ("Nozaudētie zvejas rīki: lamatas mūsu okeānam"), Eiropas Komisija.

un jūras atkritumu savākšanas kampaņas palīdz mazināt atkritumu problēmu jūrā un dod labumu visai sabiedrībai;

- AD. tā kā jūras atkritumu apglabāšanas tiešās izmaksas bieži vien tiek segtas, bet darbaspēka izmaksas, izmaksas, ko rada vietas trūkums uz kuģa, kā arī izmaksas, kas saistītas ar zvejas rīku un dzinēju bojājumiem, netiek segtas;
- AE. tā kā nav sagaidāms, ka zvejnieki un akvakultūras produktu ražotāji varētu vākt jūras atkritumus, ja nav īpaši pielāgota mehānisma viņu pūliņu atlīdzināšanai; tā kā tiek lēsts, ka līdz 80 % zvejnieku būtu gatavi piedalīties jūras atkritumu savākšanas shēmās, ja tiktu izveidoti atbalsta mehānismi²⁴;
- AF. tā kā zvejnieki un zvejnieku apvienības jau nodarbojas ar atkritumu vākšanu, un jau pastāv risinājumi jūras atkritumu, jo īpaši zvejas atkritumu, reģenerācijai;
- AG. tā kā zilā ekonomika, kuras apjoms līdz 2030. gadam divkāršosies, ir reāla iespēja darbību jūras vidē un piekrastē ilgtspējīgai attīstībai, jo īpaši attīstot infrastruktūru, kurai ir labvēlīga ietekme, piemēram, mākslīgos rifus un citus jauninājumus, kas veicina rifa efektu un rezerves efektu, kurš var palīdzēt atjaunot ekosistēmas;
- AH. tā kā ES cenšas veicināt integrētu pieeju darbībām jūras vidē un tā kā jūras atkritumu problēma ir jārisina, vairāk ņemot vērā darbību jūras vidē un piekrastē telpisko dimensiju un iesaistot piekrastes kopienas un zvejniekus — jo zvejas darbības galvenokārt notiek piekrastes zonās — cīņā pret jūras piedrazojumu nolūkā atspoguļot vietējo kopienu īpatnības;
- AI. tā kā jūras un piekrastes ekosistēmu stāvokļa pasliktināšanās, cita starpā jūras atkritumu dēļ, apdraud visus ekonomikas dalībniekus piekrastes zonās un līdz ar to arī piekrastes kopienu ilgtspēju, noturību un pievilcību,

Uzlabot un padarīt efektīvāku tiesisko regulējumu attiecībā uz jūras atkritumiem un to pārvaldību

1. norāda, ka jūras ekosistēmu veselīguma saglabāšana un jūras piedrazojuma novēršana ir jautājumi, kas saistīti ar daudziem spēkā esošiem tiesību aktiem, un ka tikai integrēta un saskaņota pieeja Eiropas mēroga mērķiem ļaus uzlabot pašreizējo tiesisko regulējumu un labāk izprast kumulatīvā apdraudējuma apmēru; uzsver nepieciešamību pārskatīt ES integrēto jūrniecības politiku, lai izveidotu stratēģisku sistēmu, tostarp attiecībā uz jūras atkritumiem, kura aptvertu visus tiesību aktus atkritumu un jūras vides jomās;
2. uzsver nepieciešamību stiprināt saziņu un koordināciju starp dalībvalstīm un starp jūras baseiniem, lai nodrošinātu integrētu pieeju, ļaujot zvejas kuģiem izkraut jūras atkritumus jebkurā Savienības ostā; šajā sakarā mudina dalībvalstis tūlīt un bez kavēšanās īstenot Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Direktīvu (ES) 2019/833 par ostas atkritumu pieņemšanas iekārtām kuģu atkritumu nodošanai²⁵; šajā sakarā aicina Komisiju nākt klajā ar īstenošanas aktiem, ar kuriem nosaka atbildības kritērijus samazinātai maksai par "zaļiem kuģiem", un izstrādāt atbilstīgus stimulus

²⁴ <https://cetmar.org/resultados-cleanatlantic/>

²⁵ OV L 151, 7.6.2019., 116. lpp.

savākto atkritumu nogādei krastā, tostarp kompensācijas mehānismu, kas pielāgots zvejnieku centieniem, un metodiskus kritērijus pasīvi nozvejoto atkritumu apjoma un daudzuma aprēķināšanai, lai varētu īsā laikā īstenot direktīvā noteiktos jūras piedrazojuma samazināšanas mērķrādītājus;

3. uzsver, ka ir jāuzlabo Eiropas tiesiskais regulējums ar mērķi samazināt izmaksas zvejniekiem, kuri zvejas laikā nejauši nozvejo jūras atkritumus, un novērst pārmērīga birokrātiska sloga radīšanu viņiem; turklāt uzsver, ka tiesību aktos par jūras atkritumiem lielāka uzmanība jāpievērš problēmas sociālajai dimensijai;
4. norāda, ka ar jūru saistītās ieceres ir steidzami jānostiprina Eiropas Savienības jaunajās stratēģijās, jo īpaši Eiropas zaļajā kursā, bioloģiskās daudzveidības stratēģijā un stratēģijā "No lauka līdz galdam";
5. iesaka pastiprināt Jūras stratēģijas pamatdirektīvas noteikumus, saskaņojot laba vides stāvokļa rādītājus, jo īpaši tos, kas saistīti ar 10. raksturlielumu "Jūras piesārņojums ar atkritumiem";
6. aicina Komisiju attiecināt Jūras stratēģijas pamatdirektīvu arī uz tālākajiem reģioniem;
7. aicina uzlabot Jūras telpiskās plānošanas direktīvu, lai tajā būtu ņemta vērā jūras piedrazojuma apkarošanas telpiskā dimensija;
8. atgādina, ka jūras atkritumu problēmu nevar efektīvi risināt atsevišķu valstu mērogā, bet ir vajadzīga sadarbība visos līmeņos, tostarp pasaules, Eiropas un reģionālā līmenī; aicina Komisiju ANO starptautiskajās sarunās par jūras bioloģisko daudzveidību aizstāvēt vērienīgu pārvaldības modeli, kas pārsniegtu valstu jurisdikcijas un atzītu okeānu par kopīgu pasaules bagātību, lai pieņemtu jaunu redzējumu, kas uzliek individuālu un kolektīvu atbildību papildus jūras tiesībās noteiktajiem brīvības vai suverēno tiesību principiem un tādējādi nodrošina okeāna aizsardzību, tostarp no jūras atkritumu kaitīgās ietekmes;
9. aicina ES pastiprināt starptautiskas iniciatīvas, piemēram, ANO Vides programmas uzsākto globālo partnerību attiecībā uz jūras atkritumiem, lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus, jo īpaši 14. IAM "Saglabāt un ilgtspējīgi izmantot okeānus, jūras un to resursus, lai nodrošinātu ilgtspējīgu attīstību" un 12. IAM par atbildīgu patēriņu un ražošanu;
10. aicina Komisiju un dalībvalstis virzīt centienus uz to, lai ANO Vides asamblejā tiktu noslēgts vērienīgs, juridiski saistošs nolīgums par piesārņojumu ar plastmasu, kurš aptvertu visu plastmasas aprites ciklu, tostarp kopīgus globālus mērķus attiecībā uz plastmasas piesārņojuma samazināšanu jūrā un redzējumu par pāreju uz drošu aprites ekonomiku attiecībā uz plastmasu, kā arī efektīvu pasaules mēroga pārvaldību attiecībā uz nozaudētiem zvejas rīkiem, kas apdraud visas darbības jūras vidē un ekosistēmas visā pasaulē;
11. uzsver, ka Komisijai un dalībvalstīm ir jāpastiprina cīņa pret NNN zveju, kas pēc būtības ir piesārņojoša un veicina jūras piedrazošanu un jūras vides stāvokļa pasliktināšanos, jo īpaši zvejas rīku nelikumīgas izmešanas dēļ;

12. uzsver, ka ANO Vides asamblejas 2016. gada 26. maija Rezolūcijā Nr. 2/11 ir atzīts, ka plastmasas atkritumu un mikroplastmasas klātbūtne jūras vidē rada pasaules mēroga bažas, kas strauji kļūst arvien satraucošākas un steidzami prasa pasaules mēroga reakciju, kas ietver ražojumu aprites cikla pieeju;
13. aicina Komisiju un dalībvalstis, ievērojot vienotu laika grafiku, saskaņot dažādus tiesību aktus, piemēram, Jūras stratēģijas pamatdirektīvu, Direktīvu par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu, Direktīvu par ostas atkritumu pieņemšanas iekārtām un Direktīvu, ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas satvaru, ar mērķi uzlabot tiesību aktu konsekvenci šajā jomā;
14. aicina Komisiju vākt vairāk datu par atkritumu daudzumu un veidu Eiropas ūdeņos un to ietekmi uz zveju, kā arī uzlabot datu vākšanu un saskaņošanu attiecībā uz to jūras atkritumu daudzumu, apjomu un kvalitāti, kas izkrauti, apglabāti un nodoti pārstrādei, jo īpaši programmas "Piedzvojuma izzvejošana" ietvaros, tostarp nozvejoto atkritumu apjomu, materiāliem un veidiem; aicina dalībvalstu apkopotos datus par nozaudētiem zvejas rīkiem, zvejas rīku laišanu tirgū un to savākšanu, kā arī par jūras atkritumiem reģistrēt valsts vai jūras baseina mēroga datubāzē un saskaņoti iekļaut tos vienotā Eiropas mēroga ziņojumā, lai atvieglotu jūras atkritumu identificēšanu un apkarošanu un nodrošinātu labāku uzraudzību un novērtēšanu;
15. uzsver nepieciešamību ik gadu kartēt jūras atkritumus, kas savākti programmas "Piedzvojuma izzvejošana" ietvaros, attiecībā uz dažādiem sateces baseiniem, lai iegūtu informāciju par nozvejoto jūras atkritumu izcelsmi un pilnveidotu to savākšanas kampaņas; uzsver, ka tam ir jābūt saistītam ar pašreizējiem kartēšanas centieniem; mudina Komisiju programmas "Piedzvojuma izzvejošana" ietvaros izstrādāt ikgadēju ziņojumu par jūras atkritumu daudzumu ostās, tostarp par nozvejoto atkritumu apjomu, materiāliem un veidiem;
16. mudina izveidot sadarbības tīklus, kuros būtu iesaistītas dalībvalstu valdības, zvejnieku apvienības, darba ņēmēju organizācijas, notekūdeņu apsaimniekotāji, piekrastes zonu ieinteresētās personas, ostas, NVO un reģionālās konvencijas, lai stiprinātu augšupēju pieeju, kuras pamatā ir dialogs un integrācija, un veicinātu praktiskus risinājumus attiecībā uz darba ņēmējiem zivsaimniecības nozarē ar mērķi sekmēt noteikumu efektīvāku īstenošanu un nodrošināt pietiekamus resursus tādās jomās kā jūras atkritumu savākšana, apglabāšana un pārstrāde;
17. uzsver, ka visām ieinteresētajām personām, tostarp iedzīvotājiem, kurus skar jūras atkritumu problēma, ir jādalās ar paraugpraksi, lai mudinātu zvejniecības nozari palīdzēt aizsargāt jūras vidi, cīnīties pret jūras piedrazojumu un tādējādi nodrošināt tās resursu ilgtspējīgu izmantošanu; atzinīgi vērtē tādas iniciatīvas kā "Plāns *Marlimpo*" (Tīras jūras projekts), ko īsteno Galisijas valdības Jūras ministrija (Spānija) un kuras mērķis ir samazināt atkritumu daudzumu piekrastes zonās;
18. uzsver — lai uzlabotu un paaugstinātu ar jūras atkritumu savākšanu, apglabāšanu un pārstrādi saistītā tiesiskā regulējuma un pārvaldības efektivitāti, ir svarīgi veicināt visu zvejniecības nozarē strādājošo lielāku iesaistīšanos un paplašināt esošos izpratnes veicināšanas, novēršanas un apmācības projektus, lai nodrošinātu nepārtrauktu informācijas apmaiņu nolūkā atbalstīt attiecīgo noteikumu sagatavošanu un

atjaunināšanu;

19. aicina visas citas attiecīgās ieinteresētās personas, proti, zivsaimniecības konsultatīvās padomes, atbalstīt jūras piedrazojuma samazināšanu, izmantojot efektīvus un iedarbīgus pasākumus; aicina Komisiju un dalībvalstis pieņemt ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas Brīvprātīgās pamatnostādnes zvejas rīku marķēšanai, lai veicinātu atbildīgu zvejas rīku pārvaldību, pastiprinātu centienus identificēt nozaudētos zvejas rīkus un veicinātu zvejniecības ilgtspēju, samazinot gadījumu skaitu, kad zvejas rīki tiek pamesti, nozaudēti vai citādi izmesti; minētie mērķi atbilst arī Zivsaimniecības kontroles regulas noteikumiem; aicina Komisiju atbalstīt centienus, lai panāktu zvejas rīku marķēšanu un ziņošanu par Eiropas ūdeņos nozaudētiem zvejas rīkiem, un ar Starptautiskās Jūrniecības organizācijas starpniecību pastiprināt starptautisko sadarbību, lai apkarotu šo jūras piesārņojuma ar plastmasu cēloni;
20. norāda, ka aizsargājamas jūras teritorijas var lieliski izmantot kā laboratorijas, kurās meklēt risinājumus cīņai ar jūras piedrazojumu, jo tajās iespējams ņemt vērā darbību uz sauszemes un jūras vidē mijiedarbību un veicināt dažādu personu, kas ieinteresētas jautājumos, kuri skar jūras vidi un sauszemi, sadarbību attiecībā uz problēmām, ar ko saskaras jūras un piekrastes ekosistēmas;
21. uzsver, ka Direktīva par atbildību vides jomā efektīvi nerisina jūras atkritumu problēmu direktīvas ierobežotās darbības jomas dēļ, kā arī saistībā ar grūtībām noteikt piesārņotājus un sadalīt atbildību; atgādina, ka Parlaments ir aicinājis izstrādāt redzējumu par Direktīvu par atbildību vides jomā, kurā tiktu ņemti vērā tās efektivitātes ierobežojumi;
22. aicina Komisiju un dalībvalstis pilnīgāk īstenot principu "piesārņotājs maksā";

Uzlabot pētniecību un zināšanas par atkritumiem jūrā

23. mudina Komisiju uzņemties nozīmīgu lomu ANO Okeānu ilgtspējīgas attīstības zinātnes desmitgadē un veicināt digitalizāciju un mākslīgā intelekta izmantošanu, lai labāk izprastu jūras un okeānu un jūras atkritumu ietekmi uz tiem;
24. uzsver, ka pieejamu datu un pētījumu trūkuma dēļ ir grūti precīzi skaitliskā izteiksmē noteikt, cik lielā mērā jūras atkritumu radītais kaitējums ietekmē zvejniecības nozari un kāds ir nelabvēlīgo ekonomisko seku apjoms, ko tas rada zvejniekiem; tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt finansējumu pētniecībai un paplašināt datu vākšanu par dažādu veidu atkritumu daudzumu Eiropas ūdeņos un to ietekmi uz zvejniecību, akvakultūru un ekosistēmām, kā arī ierosināt stingrus pasākumus, lai apkarotu un novērstu nanoplastmasas un mikroplastmasas ietekmi uz zivsaimniecības resursiem un cilvēku veselību;
25. atgādina, ka direktīva par vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem attiecas uz atkritumiem, kas parasti atrodami pludmalēs; mudina Komisiju pastiprināt jau veiktos pasākumus attiecībā uz vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, jo īpaši ņemot vērā darbu, kas saskaņā ar Jūras stratēģijas pamatdirektīvu paredzēts saistībā ar vertikālajā ūdens slānī un jūras gultnē sastopamajiem atkritumiem, un apsvērt iespēju pakāpeniski izskaust putu polistirola konteinerus un zvejas produktu iepakojumu atbilstīgi iecerei aizstāt vienreizlietojamus plastmasas izstrādājumus ar izturīgiem

alternatīviem risinājumiem vides un zvejnieku labā;

26. aicina Komisiju rīkoties saistībā ar misijas "Jūras zvaigzne 2030" ieteikumiem par jūras piedrazojuma apkarošanu un jo īpaši izvērtēt priekšlikumu par zvejas rīku marķēšanu, izmantojot jaunas ģeolokācijas tehnoloģijas, lai palīdzētu attiecīgā un iespējamā gadījumā atrast un savākt nozaudētos zvejas rīkus; šajā sakarā uzsver, ka Komisijai būtu jāpilnveido zvejas rīku marķēšana, ievērojot ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas Brīvprātīgās pamatnostādnes zvejas rīku marķēšanai, un jānodrošina, ka pārejas posmā zvejniekiem un akvakultūras produktu ražotājiem tiek darītas pieejamas atbilstošas finansēšanas programmas;
27. aicina uzlabot ziņošanu par jūrā nozaudētiem zvejas rīkiem un uzsver, ka ir jāsniedz plašāka informācija par tiem, piemēram, kuģa nosaukums, izmantoto zvejas rīku veids, nozaudēšanas laiks un vieta, kā arī veiktie atgūšanas pasākumi; tādējādi savāktos datus varētu efektīvāk izmantot jūras piesārņojuma apkarošanā, pārredzamā un uzlabotā kārtībā koplietojot datus un apmainoties ar paraugpraksi starp dalībvalstīm un ES aģentūrām; uzsver, ka ir jāizstrādā jauni instrumenti jūrā nozaudētu zvejas rīku atpazīšanai un izsekošanai un datu par jūras atkritumiem reģistrēšanai, piemēram, elektroniskas lietotnes, kas palīdz zvejniekiem reģistrēt datus, un sistēmas jūras atkritumu izkraušanas reģistrēšanai un ziņošanai par to, piemēram, izmantojot Direktīvā (ES) 2019/883 paredzētos atkritumu nodošanas apliecinājumus, kurus ostu operatoriem ir pienākums izsniegt kuģu kapteiņiem;
28. atzinīgi vērtē tādu Eiropas projektu kā "*CleanAtlantic*" īstenošanu, kuru finansē ES *Interreg* programmas Atlantijas reģionam ietvaros un kura mērķis ir pilnveidot zināšanas par jūras piedrazojumu, tā uzraudzību, novēršanu un samazināšanu, kā arī uzlabot informētību par tā ietekmi; mudina 19 projekta partnerus no Īrijas, Francijas, Spānijas un Portugāles un jo īpaši projekta koordinātoru *Centro Tecnológico del Mar (Cetmar)* turpināt darbu un publicēt projekta rezultātus;
29. uzsver, ka ir jānodrošina pienācīgi pārvaldīta loģistika attiecībā uz atkritumu un nolietoto zvejas rīku savākšanu, lai palīdzētu zvejniekiem īstenot centienus, kas lielā mērā ir brīvprātīgi; atzīmē, ka šim nolūkam būtu jāparedz vienota kārtība zvejas rīku savākšanai maisos vai konteineros uz kuģiem un atbilstošu iekārtu pieejamība ostās;

Paātrināt aprites ekonomikas attīstību zvejniecības un akvakultūras nozarē

30. uzsver — lai mazinātu jūras atkritumu ietekmi, ir nepieciešami gan aprites ekonomikas uzlabojumi uz sauszemes, tostarp nevajadzīgu plastmasas izstrādājumu un iepakojuma izskaušana un atkritumu pārveide par resursiem, gan aprites cikla pieejas ieviešana zvejniecības un akvakultūras nozarēs; uzsver, ka zvejniecības nozarē aprites ekonomika ir jāattīsta, sniedzot lielāku atbalstu risinājumu meklēšanai, izstrādājot lietpratīgi projektētus zvejas rīkus un ieviešot jauninājumus zvejas un akvakultūras paņēmienos ar mērķi ierobežot atkritumu izgāšanu, padarīt savākšanas darbības pievilcīgākas un veicināt efektīvu pārstrādes shēmu attīstību;
31. aicina atbalstīt zvejas rīku ekodizainu, kam jābūt praktiskam, drošam un rentablam, šai nolūkā ātri pieņemot pamatnostādnes par saskaņotu standartu izstrādi attiecībā uz zvejas rīku aprites ekonomiku; mudina marķēt materiālus, ko izmanto zvejas rīkos, ieviešot produktu pasēs; mudina veicināt pētniecību un jauninājumus nolūkā atrast alternatīvus

un videi nekaitīgus materiālus, tostarp polimērus, ko izmantot zvejas rīkos, šajā sakarā uzsver, ka varētu izveidot izmēģinājuma projektus, lai izpētītu materiālu ekonomijas, vieglākas un ātrākas demontāžas un zvejas rīku funkcionalitātes testēšanas iespējas ar mērķi veicināt pāreju;

32. uzsver, ka saistībā ar pāreju uz zvejas rīku aprites ekonomiku ir svarīgi jaunu materiālu apzināšanā, ekodizaina risinājumu un jaunu zvejas rīku izstrādē un zvejas rīku pārstrādē pilnībā iesaistīt zvejniekus, zvejniecības un akvakultūras nozari kopumā, jaunuzņēmumus, privātas iniciatīvas un uzņēmumus, tostarp virvju un tīklu ražotājus no trešām valstīm; turklāt uzsver nepieciešamību stiprināt sinerģijas modeli starp zvejniecības un pētniecības jomām; tādēļ mudina Komisiju organizēt turpmākus zvejas rīku aprites ekonomikas projektus saistībā ar pašreizējām ES pētniecības un inovācijas finansēšanas programmām;
33. uzsver — lai paātrinātu aprites ekonomikas attīstību zvejniecības un akvakultūras nozarē, ir svarīgi saistībā ar Eiropas zaļo kursu plānot turpmākus ar tiesību aktu palīdzību īstenojamus risinājumus jūras atkritumu savākšanas un apglabāšanas problēmai; šajā sakarā mudina dalībvalstis īsā laikā veikt turpmākus pasākumus, nosakot valstu minimālās savākšanas kvotas attiecībā uz zvejas rīkiem, kuros ir plastmasa, kā noteikts direktīvā par vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem; aicina Komisiju uzraudzīt, vai šo valstu plānu īstenošanas rezultātā tiek savākts un pārstrādāts vairāk zvejas rīku nekā pašlaik, un šajā sakarā izstrādāt atbilstošu un vērienīgu plānu aprites ekonomikas attīstības veicināšanai zvejniecības nozarē; uzsver, ka pastāv pārstrādātu zvejas rīku tirgus, ar kura starpniecību ir iespējams panākt, ka pārstrādātu materiālu izmantošana tiek padarīta par juridisku prasību,— apvienojumā ar Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda noteikumiem par kopīgas pārvaldības plānošanu, kas būtu svarīgs stimuls zvejniekiem un veids, kā novērtēt viņu ieguldījumu pārstrādes nodrošināšanā;
34. aicina ar Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) starpniecību atbalstīt zvejniecības un akvakultūras nozares pāreju uz ilgtspējīgākiem materiāliem, tostarp paredzot jaunu, tehniski efektīvāku un mazāk piesārņojošu kuģu iegādi mazapjoma nerūpnieciskās zvejas flotēm, jo īpaši attālākajos reģionos;
35. mudina Komisiju radīt stimulus aprites ekonomikai visā zvejas un akvakultūras rīku ražošanas ķēdē, veicinot pētniecību un atbalstot uzņēmumus, kas pārstrādā un atkārtoti izmanto zvejas rīkus; tādēļ aicina Komisiju, izmantojot instrumenta *Next Generation EU* resursus un nodokļu sodus, kas pārkāpuma procedūras rezultātā piemēroti dalībvalstīm, izveidot īpašu fondu tādu dalībvalstu atbalstam, kas veido pārstrādātu un videi nekaitīgu zvejas rīku ražošanas ķēdes;
36. uzsver, ka, neraugoties uz ievērojamo progresu, kas panākts pēc Direktīvas (ES) 2019/883 stāšanās spēkā, joprojām pastāv daudz problēmu un atšķirību starp dalībvalstīm saistībā ar atkritumu pieņemšanas iekārtām ostās; uzsver, ka daudzās Savienības ostās, kurās šādas iekārtas pastāv, zvejniekiem joprojām tās ir ļoti grūti atrast un tām piekļūt; uzsver, ka viss minētais darbojas kā kavēklis, kas traucē zvejniekiem dot ieguldījumu jūras tīrības uzlabošanā;
37. atbalsta efektīvu pārstrādes shēmu izstrādi un izveidi, modernizējot atkritumu

pieņemšanas iekārtas visās Eiropas ostās ar mērķi uzlabot selektīvo atkritumu šķirošanu; tādēļ uzsver, ka dalībvalstīm ir jāpieliek lielākas pūles, lai modernizētu loģistikas iekārtas ostās, balstoties uz pienācīgi pārvaldītu loģistiku attiecībā uz atkritumu un nolietotu zvejas rīku savākšanu, vienotu kārtību zvejas rīku savākšanai maisos vai konteineros uz kuģiem un atbilstošu iekārtu pieejamību ostās, lai nodrošinātu piemērotas nozaudētu zvejas rīku un savākto jūras atkritumu pieņemšanas un uzglabāšanas iekārtas, pietiekamu vietu dažādu veidu jūras atkritumu atsevišķai uzglabāšanai, pietiekamu skaitu darbinieku izkrauto atkritumu pienācīgai un drošai apstrādei, un visu kuģu aprīkošanu ar konteineriem jūras atkritumu savākšanai; aicina padarīt savākšanas darbības pievilcīgākas, īstenojot pasākumus, kas saistīti ar prēmiju shēmām un stimuliem, piemēram, finansiāliem stimuliem, kas veicinātu to, ka zvejnieki un akvakultūras produktu ražotāji vāc, apglabā un pārstrādā jūrā nozvejotos atkritumus un nogādā nolietotos zvejas vai akvakultūras rīkus atpakaļ ostā;

Jūras atkritumu savākšanas un apsaimniekošanas programmas

38. aicina Komisiju izstrādāt ES mēroga rīcības plānu cīņai pret Savienības hidrosfēras piedražošanu, samazinot atkritumu daudzumu to izcelsmes vietā, ierobežojot plastmasas izstrādājumu izmantošanu un patēriņu, kā arī novēršot piedražojuma izraisīto upju, ūdensteču un krasta līnijas piesārņojumu, ko saskaņotā veidā iespējams būtiski samazināt; aicina samazināt no ceļiem un ietvēm novākta sniega izgāšanu tieši okeānā, jo īpaši veicinot alternatīvas savākšanas metodes ārkārtīgi spēcīgas snigšanas gadījumos;
39. uzsver, ka ir jāpilnveido notekūdeņu tīkli un attīrīšanas iekārtas ar mērķi samazināt to ietekmi uz akvakultūru un jūras un piekrastes vidi kopumā, un jo īpaši attiecībā uz akvakultūras produktu piesārņošanas risku;
40. uzsver, ka ir svarīgi risināt atkritumu sliktas apsaimniekošanas problēmu uz sauszemes, pirmām kārtām vēršoties pret atkritumu nepiemērotu apglabāšanu pilsētās, kas atrodas piekrastē, pie upēm un salās;
41. aicina Komisiju palielināt jūras transporta uzņēmumu informētību par to iespējamo mijiedarbību ar jūras vidi, jo īpaši tad, kad kuģus pārdod vai iznomā;
42. mudina dalībvalstis un reģionus vākt datus par atkritumu sliktu apsaimniekošanu uz sauszemes, uzraudzīt to un veikt pasākumus tās uzlabošanai nolūkā satīrīt "karstos punktus" — jūras atkritumu uzkrāšanās vietas upēs un upju grīvās, kā arī ieviest pasākumus, kas pirmām kārtām novērstu atkritumu nokļūšanu jūras vidē; mudina piešķirt pietiekamu finansējumu visu veidu no plastmasas radušos piesārņotāju satīrīšanai;
43. atgādina, ka jūras atkritumu savākšanas programmas var aptvert dažādas darbības, piemēram, jūras atkritumu savākšanu upēs, upju grīvās, līčos vai ostās, pētniecības darbības un atkritumu uzkrāšanās vietu identificēšanu, un tās var veikt zvejnieki, pilsoniskā sabiedrība un vietējās iestādes; uzsver, ka savākšanas programmām jābūt ilgtspējīgām, atkritumu savākšanai jāizmanto atbilstošs aprīkojums, pēc iespējas jāizvairās no turpmāka piesārņojuma radīšanas, programmu īstenošanai jāspēj sadarboties ar rīcībaspēkiem, kuriem ir zināšanas par jūras ekosistēmām, un pirms darbību veikšanas stratēģiski jāidentificē attiecīgie atkritumi; uzsver, ka šīs savākšanas

programmas var īstenot ne tikai ES finansējuma programmu ietvaros, bet arī dalībvalstīs vietējā, reģionālajā un valsts mērogā;

44. uzsver, ka tikai septiņas dalībvalstis jūras atkritumu savākšanas programmu, piemēram, programmas "Piedrazojuma izzvejošana", finansēšanai ir izmantojušas resursus pašreizējā EJZF ietvaros, un ka lielākā daļa darbību jūras atkritumu identificēšanas, savākšanas un pārstrādāšanas nolūkos ir zvejnieku, pilsoniskās sabiedrības un vietējo iestāžu brīvprātīgas iniciatīvas un programmas;
45. uzsver — lai samazinātu zvejas kuģu radīto atkritumu daudzumu, ir jāparedz stimuli zvejniekiem par atkritumu nogādāšanu pārstrādes rūpnīcās, tostarp finansiāli stimuli un prēmiju shēmas labas prakses veicināšanai; tādēļ norāda, ka zvejniekiem būtu jāsaņem atlīdzība par nozaudēto zvejas rīku un citu jūras atkritumu savākšanu vai tiem vismaz jābūt iespējai bez maksas nodot atkritumus ostās;
46. uzsver, ka zvejniekiem jābūt pienācīgi apmācītiem par to, kā pareizi rīkoties ar jūras atkritumiem, tos vācot, izkraujot, apglabājot un nododot pārstrādei, nolūkā mazināt veselības un drošības apdraudējumu;
47. uzsver, ka pastāvošās labās prakses nostiprināšana un paplašināšana ietver arī administratīvo procesu vienkāršošanu un racionalizēšanu attiecībā uz visiem kuģiem, kas piedalās programmas "Piedrazojuma izzvejošana" kampaņās, neatkarīgi no to piederības ostas vai lieluma; tādēļ uzsver, ka ir jāsaņem un jāveido papildinošāka pieeja noteikumiem par to jūras atkritumu izkraušanu dalībvalstu ostās, kas savākti programmas "Piedrazojuma izzvejošana" ietvaros;
48. tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis, popularizējot paraugpraksi, stimulējot brīvprātīgu dalību jūras atkritumu savākšanas iniciatīvās un atbalstot programmu "Piedrazojuma izzvejošana" pieņemšanu, veicināt to, ka zvejnieki savāc jūrā nozaudētus zvejas rīkus vai citus jūras atkritumus, jo īpaši plastmasu; šajā sakarā mudina dalībvalstis izveidot "īpašu fondu jūras attīrīšanai", ko pārvaldītu ar jaunā Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonda vai ar citu attiecīgu budžeta pozīciju starpniecību, šādu darbību finansēšanai: 1) jūras atkritumu savākšana, ko veic zvejnieki, 2) atbilstošu atkritumu uzglabāšanas iekārtu nodrošināšana uz kuģa un pasīvi nozvejotu atkritumu uzraudzība, 3) operatoru apmācības uzlabošana, 4) atkritumu apstrādes izmaksu un šādu programmu darbībai nepieciešamā personāla izmaksu segšana, lai zvejniekiem, kas attiecīgajās darbībās piedalās brīvprātīgi, nebūtu jāsaņem ar papildu izdevumiem, un 5) ieguldījumi ostās, lai izveidotu piemērotas iekārtas nozaudēto zvejas rīku un savāktu atkritumu pieņemšanai un uzglabāšanai;
49. aicina Komisiju veikt novērtējumu par zvejnieku sociālo un ekonomisko ieguldījumu programmas "Piedrazojuma izzvejošana" projektu īstenošanā, lai precīzāk skaitliskā izteiksmē noteiktu zvejniecības nozares ieguldījumu jūras tīrības uzlabošanas darbībās;
50. mudina Komisiju raudzīties tālāk par Direktīvas (ES) 2019/883 mērķiem, pētīt un ekonomiskā ziņā kvantitatīvi novērtējot cilvēka radīto jūras atkritumu nodarīto kaitējumu videi, kā arī izveidojot "Jūras atkritumu fondu", lai cīnītos pret atkritumu nonākšanu jūrā, mazinātu kaitējumu zvejniecībai un aizsargātu jūras un okeānu;
51. aicina Komisiju mudināt dalībvalstis nodrošināt nejauši nozvejotu vai brīvprātīgu

kampaņu laikā savāktu atkritumu pienācīgu apsaimniekošanu un apglabāšanu, lai zvejniekiem nebūtu jāuzņemas atbildība un izmaksas saistībā ar šādu atkritumu piegādi, apsaimniekošanu un apglabāšanu un lai izvairītos no turpmāka kaitējuma videi; tādēļ uzsver, ka ir jāizveido efektīvas atkritumu savākšanas un apglabāšanas sistēmas, nodrošinot arī atbilstošas atkritumu pieņemšanas iekārtas ostās;

52. norāda, ka jūras atkritumu problēma ir pārrobežu jautājums un ka šīs problēmas risināšanā — lai tas notiktu pēc iespējas efektīvāk — ir jāsadarbojas ar trešām valstīm Eiropā; mudina Komisiju un dalībvalstis kopā ar visām valstīm, kas robežojas ar Vidusjūru, izstrādāt plānu piesārņojuma mazināšanai tajā; aicina Komisiju, cik drīz vien iespējams, darīt galu atkritumu pārsūtīšanai uz trešām valstīm;
53. aicina Komisiju izveidot atbalsta mehānismu jūras atkritumu savākšanai tālākajos reģionos, ņemot vērā šo reģionu dabisko neaizsargātību, un tā ietvaros nodrošināt tiem infrastruktūru savāktu atkritumu pārstrādei;
54. aicina Komisiju ES pievienošanās sarunās pieprasīt, lai kandidātvalstīs būtu pilnībā īstenoti tiesību akti atkritumu apsaimniekošanas jomā, tostarp izveidota integrēta atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra;

Labāk izprast un ierobežot piesārņojumu ar nanoplastmasu un mikroplastmasu

55. uzsver, ka ir jāuzlabo zināšanas un sabiedrības informētība par piesārņojumu ar nanoplastmasu un mikroplastmasu un tā ietekmi uz vidi, jūras pārtikas ķēdes pamatu un galu galā uz cilvēku veselību, un ka ir jāturpina pētījumi, lai labāk izprastu šī piesārņojuma problēmu; norāda, ka plašāku zināšanu un sabiedrības informētības trūkums var viest patērētājos šaubas par zvejas un akvakultūras produktu kvalitāti;
56. aicina Komisiju un dalībvalstis izvērst izpratnes veicināšanas kampaņas par jūras piesārņojumu, ko rada plastmasa un mikroplastmasa, uzsverot to, ka šī parādība daudzos gadījumos skar arī zvejniekus, jo īpaši saistībā ar mikroplastmasu;
57. atzinīgi vērtē Eiropas Ķīmikāliju aģentūras (*ECHA*) veikto sagatavošanas darbu attiecībā uz tīši pievienotas mikroplastmasas ierobežošanu produktos; aicina Komisiju apliecināt vērienu šī priekšlikuma īstenošanā, veicot konkrētus un vajadzības gadījumā juridiskus pasākumus, tostarp izpētīt nanoplastmasas un mikroplastmasas, jo īpaši tās, kas nonāk vidē netīši, izplatīšanos ūdens aprites cikla laikā, un ierosināt pasākumus tās pakāpeniskai izskaušanai;
58. aicina Komisiju cīnīties pret par mikroplastmasas, piemēram, plastmasas granulā, nokļūšanu un izplatīšanos vidē visā piegādes ķēdē, jo īpaši transportēšanas laikā pa sauszemi un jūru, un ar to saistīto izšķakstījumu risku;

o

o o

59. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.

PASKAIDROJUMS

Jūras atkritumu jautājums ir viena no svarīgākajām problēmām, kas jārisina, ja vēlamies atveseļot savas jūras un piekrastes ekosistēmas. Šīm ekosistēmām ir liela nozīme gan klimata līdzsvara panākšanā, gan arī jūras un piekrastes darbību attīstības nodrošināšanā, tostarp attiecībā uz zvejniecību un akvakultūru. Šis jautājums atrodas daudzu sabiedrības, ekonomikas un vides problēmu krustpunktā, un tas iekļaujas jūras piesārņojuma sarežģītajā vienādojumā. Taču par kādiem atkritumiem ir runa, par kādu ietekmi? Risinājumi, tāpat kā cēloņi, daļēji ir meklējami jūrā, bet lielākoties uz sauszemes, un šai tēmai ir vajadzīga sistēmiska pieeja.

Labāk izprast "jūras atkritumu" jēdzienu

Par kādiem atkritumiem mēs runājam?

Jūras atkritumi, kas skaidri redzami pludmalēs, gar piekrasti un krasta līniju, faktiski ir tikai neliela daļa no daudz plašāka piesārņojuma. "Redzami" atkritumi patiesībā ir tikai aisberga virsotne. Jūras virsējos slāņos peldošo atkritumu kopējā masa veido tikai 1 % no plastmasas, kas izmesta okeānā²⁶. Jūras atkritumu izplatīšanās un to ģeogrāfiskā izkliede ir daudzu pētījumu un zinātnisko darbu pamatā. Atkritumi uzkrājas ne tikai jūras virsējos slāņos, bet arī ūdens kolonnā un pat lielajās okeāna ieplakās, piemēram, Marianas dziļvagā, kur atkritumi ir atrasti vairāk nekā 10 000 metru dziļumā²⁷. Jūras straumes var nogādāt šos atkritumus gan uzkrāšanās vietās jūras virsējos slāņos, gan arī dziļumā, uzkrāšanās vietās, kas atrodas jūras gultnē, un uz zemūdens nogāzēm, kur uz katru kvadrātmetru atrodas līdz pat 1,9 miljoniem mikroplastmasas daļiņu²⁸.

Okeāna straumes pārnēsā jūras atkritumus arī pa visu pasauli, un tie apdraud mazās izolētās salas un piekrastes apgabalus, kuros sakrājas daudz atkritumu un kuri nespēj sevi efektīvi aizsargāt. Saistībā ar kondensēšanos okeāna virsējā slānī atkritumi piesārņo teritorijas, kuras agrāk uzskatīja par neskartām, un zināmā mērā tas izskaidro, kāpēc pētnieki varēja atrast mikroplastmasas paliekas sniegā Alpos un Arktikā²⁹.

Jūra tiek piesārņota ar atkritumiem no dažādiem avotiem, piemēram, to izraisa strautu un upju piesārņojums, sliktu atkritumu savākšana un apsaimniekošana, dabas parādības, piemēram, plūdi vai lietavas, kas aizskalo atkritumus no pilsētas teritorijas uz jūru, nelikumīgas izgāztuves vai pat avārijas. Kaut arī jūras piesārņojums kaitē zvejniecībai un akvakultūrai, arī tās ir šā piesārņojuma avoti. Saskaņā ar Kopīgā pētniecības centra datiem zvejas un akvakultūras atkritumi veido 27 % no jūras atkritumiem. Tā var būt transportēšanas tara, bojas, redeļu kastes, kā arī pamesti zvejas rīki, kas nogrimuši jūras dzelmē vai saplīsuši zem ūdens un pazaudēti nelabvēlīgos laika apstākļos, veicot remontu piestātnēs vai uz kuģiem, un retāk — arī tīšām

²⁶ *Plastic waste inputs from land into the ocean, Science, 2015. gada 13. februāris, 347. sējums, Nr. 6223, 768.–771. lpp.*

²⁷ *Human footprint in the abyss: 30 year records of deep-sea plastic debris, Marine Policy, 96. sējums, 2018. gada oktobris, 204.–212. lpp.*

²⁸ *Seafloor microplastic hotspots controlled by deep-sea circulation, Science, 2020. gada 5. jūnijs, 368. sējums, Nr. 6495, 1140.–1145. lpp.*

²⁹ *White and wonderful? Microplastics prevail in snow from the Alps to the Arctic, Science Advances, 2019. gada 14. augusts, 5. sējums, Nr. 8.*

izmesti.

Kāda ir ietekme?

Jūras atkritumu ietekme uz zvejas darbībām veido 1–5 % zudumu no kopējiem ieņēmumiem no zvejas darbībām³⁰. Zvejniekus apdraud negadījumu vai aizķeršanās risks, un viņiem regulāri jātīra zvejas rīki, lai atbrīvotu tos no jūras atkritumiem un vajadzības gadījumā salabotu bojātos vai salauztos zvejas rīkus. Uz kuģa tas nozīmē izniekot dārgo laiku. Jūras atkritumi var apdraudēt arī pašu zvejas kuģi, sabojājot dzenskrūves sistēmas, kuģa korpusu, kā arī veicinot dzesēšanas sistēmu aizsērēšanu. Visbeidzot, jūras atkritumi var ietekmēt uz klāja izcelto zivju nozvejas kvalitāti, ja zivis ir nonākušas saskarē ar atkritumiem.

Jūras atkritumi ietekmē arī jūras ekosistēmas un savvaļas dzīvniekus, piemēram, ir tā dēvētie "spoku tīkli", kas turpina savu ceļu un bez izšķirības ķer, savaino un nogalina daudz sugu dzīvniekus, no kuriem daži jau ir apdraudēti vai kritiski apdraudēti. Atkritumi jo īpaši apdraud trauklās ekosistēmas, kas bagātas biodaudzveidības ziņā, piemēram, koraļļu rifus vai sūkļus, kas nodrošina zivju mazuļiem augšanai piemērotu vidi, kura ir būtiska, lai pienācīgi atjaunotu zivju krājumus un tādējādi nodrošinātu Eiropas zivsaimniecības ilgtspēju. Pētījums liecina, ka 11,1 miljards plastmasas izstrādājumu ir sapinušies koraļļos, kas atrodas Āzijā un Klusajā okeānā, un ir gaidāms, ka nākamo septiņu gadu laikā šis skaitlis pieaugs par 40 %³¹. Šo atkritumu uzkrāšanās rada arī jūras augsnes bentiskās nosmakšanas risku, veicina vispārēju ekosistēmas degradāciju, palielina slimību risku, ko izraisa pastiprināta patogēnu klātbūtne, vai arī ievieš kādas invazīvas sugas jaunā ekosistēmā. Šī ietekme apdraud jūras ekosistēmu noturību un rada noteiktu risku zvejas darbību ilgtspējai.

Sistēmiska pieeja šīs parādības apkarošanai

Lai cīnītos pret jūras atkritumiem un novērstu to ietekmi uz zvejniecību, ir vajadzīga lejupeja pieeja un ir jāņem vērā atkritumu aprites cikls, to saistība ar ūdens apriti, dabiskā izcelsme vai "nolietotais" raksturs (izkliedētais piesārņojums). Tādēļ ir vajadzīga labāka izpratne par šo parādību, efektīvāks tiesiskais regulējums, visaptverošs un globāls redzējums par atkritumu aprites ciklu, plāns, kā rīkoties uz sauszemes, it īpaši saistībā ar atkritumiem nelikumīgās izgāztuvēs, kas seko ūdensteču ceļam ūdensšķirtnēs, un konkrēti ar mikroplastmasu un nanoplastmasu, kā arī īstas aprites ekonomikas attīstība zvejniecības un akvakultūras nozarē un koordinētas atkritumu savākšanas uzsākšana ūdenstecēs, upju grīvās un jūrā.

Uzlabot okeanogrāfiskos pētījumus un zināšanas

Lai varētu definēt kvantitatīvus mērķus un vērienīgu valsts politiku, ir nepieciešami precīzi dati. Neraugoties uz politisko satvaru, kas gadu desmitiem ir veicinājis zinātniskos pētījumus, okeanogrāfiskie pētījumi un zināšanas joprojām nav pietiekami attīstīti, un tas kavē jaunu

³⁰ "Lost fishing gear: a trap for our ocean" ("Nozaudētie zvejas rīki: lamatas mūsu okeānam"), Eiropas Komisija, MARE ĢD.

6 Plastic waste associated with disease on coral reefs, *Science*, 2018. gada 26. janvāris, 359. sējums, Nr. 6374, 460.–462. lpp.

rīcībpolitiku izstrādi. Par jūras atkritumu ietekmi uz zvejniecību mūsdienās ir maz zināms, un mums trūkst precīzu datu par jūras piesārņojuma ietekmi gan uz zivsaimniecības nozari, gan uz ekosistēmu noturību; abi šie elementi darbojas sinerģijā, nodrošinot nozares ilgtspēju.

Uzlabot un padarīt efektīvāku tiesisko regulējumu

Eiropas Savienība ir izstrādājusi konsekventu tiesisko regulējumu, lai ierobežotu jūras atkritumu radīto piesārņojumu, neatkarīgi no tā, vai šis piesārņojums radies uz sauszemes vai no darbībām jūrā. Direktīva par ostas atkritumu pieņemšanas iekārtām tiecas paātrināt zvejas rīku pārstrādes shēmu izveidi, savukārt Direktīva par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu izveido sistēmu, kas paredz piemērot paplašinātu atbildību plastmasu saturošu zvejas rīku ražotājiem, lai segtu to savākšanas, transportēšanas un apstrādes izmaksas un atbalstītu izpratnes veicināšanas darbības. Svarīgi arī atzīmēt, ka citi tiesību akti, piemēram, Zivsaimniecības kontroles regula, Jūras stratēģijas pamatdirektīva, un arī Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds darbojas sinerģijā ar šiem mērķiem.

Šis Kopienas tiesību kopums ir jāpaplašina, jāievēro un jāstiprina koordinētā veidā, lai jūras un piekrastes ekosistēmu laba ekoloģiskā stāvokļa mērķi politisko ciklu laikā netiktu vājināti un pārveidoti. Uzsākot zaļo kursu, bioloģiskās daudzveidības stratēģiju, stratēģiju "No lauka līdz galdam" vai aprites ekonomikas rīcības plānu, šodien mēs tiekam aicināti pārskatīt spēkā esošo tiesisko regulējumu, lai apzinātu tā vājās vietas un sniegtu ieteikumus gaidāmajam jaunajam politiskajam ciklam.

Atbalstīt īstas aprites ekonomikas izveidi zvejniecībā un akvakultūrā

Aprites ekonomikas izveide zivsaimniecības nozarē ir saistīta ar daudzām loģistikas problēmām. Iespējas identificēt un arī savākt jūras atkritumus uzreiz jūrā ir ierobežotas, un ir maz stimulu jūras atkritumu nodošanai atpakaļ ostā — tam nav ne pasīvu, ne aktīvu stimulu. Izkraušanas un šķirošanas posmi ostu iekārtās, transportēšana uz pārstrādes centriem, kā arī mehāniskās vai ķīmiskās pārstrādes darbības un pārstrādāto materiālu atkārtota izmantošana — tas viss rada lielas strukturālas problēmas.

Lai varētu turpināt zvejas rīku pārstrādes centienus, tie jāpapildina ar pētījumiem par zvejas rīku vides pēdas aprēķināšanu un samazināšanu. Šos rīkus izgatavo no polimēriem, kas pēc būtības ir noturīgi un bioloģiski nesadalās, un parasti tiem pievieno vai tos sajauc ar citiem materiāliem, piemēram, ar svinu, kad izgatavo tīklu pinumu, un tas apgrūtina demontāžu un pārstrādi. Daudzas zvejas rīku daļas pirms to montāžas tiek importētas arī no valstīm ārpus Eiropas Savienības, tādējādi apgrūtinot piegādes ķēdes uzraudzību un informācijas apmaiņu par sastāvdaļu raksturu. Visbeidzot, lielu problēmu nozarei rada arī Eiropas kritēriju un standartu trūkums zvejas rīku aprites jomā.

Labāk izprast un ierobežot piesārņojumu ar mikroplastmasu

Neredzamais, bet visuresošais jūras vides piesārņojums ar nanoplastmasu un mikroplastmasu ir jauns problēmuzdevums cīņā pret jūras piesārņojumu. Šā piesārņojuma daļiņu izmērs ir mazāks par 5 mm, un tas var būt primārs, tas ir, apzināti pievienots produktam, vai arī sekundārs — radies, noteiktiem atkritumu veidiem pakāpeniski noārdoties vēja, viļņu, sāļuma vai pat ultravioleto staru iedarbībā. Mikroplastmasai ir vairākas konkrētas īpašības, kuru dēļ tās ietekme uz vidi un cilvēku veselību ir sarežģīta un joprojām maz izziņāta. Tā var saturēt ķīmisku

vielu maisījumu, kas var izdalīties, nonākot saskarē ar ūdens vidi, un tās īpatnība ir "piesārņojošie sūkļi", kas piesaista noturīgas, bioakumulatīvas un toksiskas vielas. Tā var pārnēsāt arī noteiktus organismus, piemēram, vīrusus vai patogēnus, kas spēj mijiedarboties ar ūdens sugām un izjaukt mikrobu līdzsvaru jūras vidē. Lai noteiktu ietekmi uz ģenētisko mantojumu un nanoplastmasas iekļūšanu šūnu organismā, ir vajadzīgs arī izpētes darbs Eiropas līmenī. Mikroplastmasas un mezoplastmasas problēma var izraisīt arī bažas plašā sabiedrībā par zvejniecības un akvakultūras produktu kvalitāti un radīt reālu ekonomisko apdraudējumu nozarei.

Veicināt efektīvu atkritumu savākšanu jūrā

Veidojas privātas iniciatīvas atkritumu savākšanai jūrā. Ir steidzami jāatbalsta šīs darbības koordinētā veidā, jārada reālas iespējas jūras atkritumu savākšanai ūdenstecēs un upju grīvās, kā arī jāatbalsta programmas, kas ļauj atkritumus identificēt. Nožēlojamais jūras vides stāvoklis prasa visu personu individuālu un kolektīvu atbildību, taču tam ir vajadzīga spēcīga Eiropas rīcība, lai aizsargātu mūsu kopējo bagātību un neļautu atkritumiem bez ierobežojumiem uzkrāties mūsu jūrās.

INFORMĀCIJA PAR PIEŅEMŠANU ATBILDĪGAJĀ KOMITEJĀ

Pieņemšanas datums	22.2.2021
Galīgais balsojums	+: 25 -: 0 0: 3
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Izaskun Bilbao Barandica, Isabel Carvalhais, Rosanna Conte, Rosa D'Amato, Giuseppe Ferrandino, João Ferreira, Søren Gade, Francisco Guerreiro, Anja Hazekamp, Niclas Herbst, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, Cláudia Monteiro de Aguiar, Grace O'Sullivan, Manuel Pizarro, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Annie Schreijer-Pierik, Ruža Tomašić, Peter van Dalen, Theodoros Zagorakis
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Carmen Avram, Catherine Chabaud, Nicolás González Casares, Valentino Grant, Ivo Hristov, Ska Keller, Colm Markey, Gabriel Mato, Simone Schmiedtbauer, Raffaele Stancanelli, Stéphanie Yon-Courtin

ATBILDĪGĀS KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA

25	+
ECR	Raffaele Stancanelli, Ruža Tomašić
PPE	François-Xavier Bellamy, Peter Van Dalen, Niclas Herbst, Francisco José Millán Mon, Cláudia Monteiro de Aguiar, Annie Schreijer-Pierik, Theodoros Zagorakis
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Catherine Chabaud, Søren Gade, Pierre Karleskind
S&D	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Giuseppe Ferrandino, Predrag Fred Matić, Manuel Pizarro
The Left	João Ferreira, Anja Hazekamp
Verts/ALE	Francisco Guerreiro, Rosa D'Amato, Grace O'Sullivan, Caroline Roose

3	0
ID	Rosanna Conte, Valentino Grant, France Jamet

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas